

Ústav geoniky AV ČR, v. v. i.

2. 11. - 9:00 - 16:00 - Jednodenní seminář pro odbornou veřejnost: „Netradiční laboratorní metody pro výzkum geomateriálů“

3. 11. v 16:30 - **Nestabilita zavěšení mostů**
doc. RNDr. Josef Malík, CSc.

4. 11. od 9:00 do 17:00 - **Den otevřených dveří**

Témata exkurzí:

- Výzkum geomateriálů
- Desintegrace materiálu
- Geomechanika a báňský výzkum
- Geofyzika
- Aplikovaná matematika a informatika

Komentované prohlídky oddělení Ústavu geoniky. Po dohodě je možno domluvit podrobnou prohlídku se zaměřením na jednotlivá témata (max. jedno až dvě témata).

Knihkupectví Academia - kavárna

5. 11. v 17:00 - přednáška pro veřejnost:

RNDr. Ondřej Jakl, CSc. - **Superpočítače a náročné výpočty**

Geologický pavilon prof. Františka Pošepného

2. 11. **Den otevřených dveří** - komentovaná prohlídka expozice ve 14:00 a 17:30.

16:00 přednáška pro veřejnost: David Uličný - **Přijde potopa anebo už byla?** - změny hladiny oceánu v historii Země, role klimatu a pohybu zemské kůry.

4. 11. po domluvě - **Hrátky s kameny** - registrace nutná - kontakt: Ing. Martina Polášková (martina.polaskova@vsb.cz nebo 597 325 392).

Hvězdárna a planetárium J. Palisy

1. 11. v 13:00 - pořad v planetáriu: **Poetika Velkého vozu** v rámci cyklu Seniorská setkání s krásami vesmíru se zajištěním speciální autobusové dopravy do planetária a zpět ze zastávky 17. listopadu v Ostravě - Porubě (odjezd autobusu ve 12:45).

3. 11. od 15:00 do 16:00

Odpolední dětské hrátky s hvězdami, případně pozorování Slunce. Zábavná hodina pro děti se soutěžemi, poznávacím souhvězdím, orientací na mapě hvězdné oblohy, za dobrého počasí pozorování Slunce.

3. 11. v 16:00 - pořad v planetáriu pro děti:

Dobrodružství Uffa na Marsu

kinosál - projekce filmu Mgr. Martina Viláška **Češi v Antarktidě** o českých výpravách a výzkumnících v Antarktidě.

3. 11. v 18:00 Astronomická přednáška pro veřejnost: **Blízkozemní planety - přeceněné riziko?**

Mgr. Petr Scheirich, Ph. D. Často se v médiích setkáváme se zprávami o nebezpečí srážky planety nebo komety se Zemí. Jak reálné toto nebezpečí je? Jaká je pravděpodobnost srážky Země s takovým nebezpečným tělesem a co by to pro život na Zemi i Zemi samotnou znamenalo?

4. 11. ve 13:00 a 15:00

Hrátky s GPS - program pro objednané skupiny, případně jednotlivce zaměřený na představení technologie navigačních systémů s praktickými ukázkami. Zajišťuje Institut geoinformatiky HGF, VŠB - TUO.

6. 11. od 10:00 **Den otevřených oken do vesmíru**

Tradiční akce pro nejširší veřejnost. Prohlídka kopulí hvězdáren, projekce ukázek pořadů v planetáriu i v přednáškovém sále.

Laboratoře a učebny, Hornicko-geologická fakulta

2. 11. Začátky prohlídek 14:00, 14:30, 15:00, 15:30

Geodetická měření - historie a současnost.

Komentovaná prohlídka expozice, začátek každých 30 minut, omezený vstup - max. 10 osob. Na prostranství před hlavní budovou VŠB - TUO praktické ukázky použití moderních přístrojů.

10

techniky, centra pro popularizaci technických oborů a přírodních věd, místa pro vědu, vzdělávání i zábavu v Dolní oblasti Vítkovic.

V průběhu konání výstavy probíhá také soutěž na téma „Ostravsko v příběhu planety Země“, do níž se mohou zapojit žáci a studenti jednotlivě nebo ve skupinách. Hodnotné ceny do soutěže připravila Hvězdárna a planetárium Johanna Palisy spolu s Hornicko-geologickou fakultou VŠB-TU Ostrava. Pravidla soutěže najdete na internetových stránkách hvězdárny a planetária i na stránkách Světa techniky: www.svet-techniky-ostava.cz. Zde je také možné zajistit rezervaci pro školní, případně jiné početnější skupiny, jsou jim určeny zejména dopolední termíny. Výstava Příběh planety Země je otevřená od pondělí do pátku od 8.00 do 18.00 hodin a o víkendu od 9.00 do 19.00 hodin, a to až do konce letošního kalendářního roku. Pro studenty a mládež do 18 let je vstup zdarma, pro ostatní za 50,- Kč.

Ivana Češková

30 astronomických let hvězdárny a planetária

V pátek 15. října uplynulo 30 let od okamžiku, kdy se poprvé otevřely návštěvníkům dveře hvězdárny a planetária. Za tu dobu k nám zavítalo přes 1,1 milionu návštěvníků a proběhly tisíce pořadů, stovky přednášek a dalších akcí. Speciálně k tomuto výročí jsme připravili výstavu nazvanou „30 astronomických let Hvězdárny a planetária Johanna Palisy“. Na jedenatřiceti panelech zachycuje nejen události posledních 30 let na hvězdárně a planetáriu, ale také zajímavé historické mezníky astronomie a kosmonautiky. Výstavu si můžete prohlédnout v Minigalerii Mira, která volně přístupná v prostorách planetária.

Martin Vilášek

Nová dimenze

30 astronomických let
Hvězdárny a planetária Johanna Palisy

Dvacáté století bývá často označováno jako „Zlaté století astronomie“, jenže už uběhla celá dekáda století jednadvačátého a astronomické objevy se stále vrší exponenciální řadou, možná jednou tohle století pojmenujeme jako „Platinové století astronomie“. Zejména objevování planet u jiných hvězd a extragalaktická astronomie se rozvíjí velmi dynamicky.

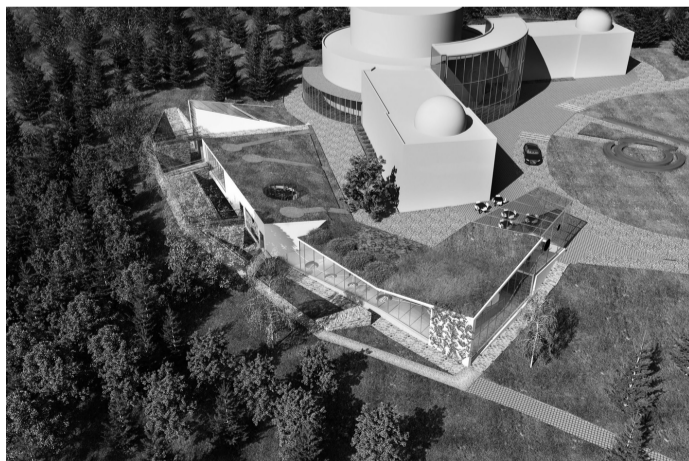
Stejně dynamicky se snaží Hvězdárna a planetárium Johanna Palisy, organická součást HGF a VŠB-TU Ostrava, již 30 let popularizovat a sdělovat nové astronomické a geovědní poznatky nejen široké veřejnosti, ale především mladé generaci.

Letos na jaře naše planetárium jako první v republice nabídlo studentům a veřejnosti audiovizuální pořad se stereoskopickou projekcí (3D).

Ovšem skutečnou novou dimenzí bude, pokud se podaří získat prostředky z EU, realizace projektu Vesmírná brána. Novým rozměrem v popularizaci vědy se pak stanou nejen nové technologie vizualizace a nová návštěvnícká prostředí, ale také mnohem širší tematický záběr a možnost aktivního přístupu k exponátům. Každý z budoucích návštěvníků se bude moci stát spoluvůrcem svých zážitků v prostoru Vesmírné brány. Dalším rozšířením areálu bude stavba samostatné budovy Experimentária (tento projekt je nyní ve stadiu hledání vhodných finančních zdrojů).

Výstava bude v Galerii přístupná od 1. do 26. listopadu 2010 a je tvořena velkoplošnými barevnými panely, které dokumentují nejen historii planetária, ale i jejich moderní podobu. Vystavené vizualizace představují projekt Vesmírné brány i Experimentária. Část expozice tvoří velkoplošné anaglyphy (3D) astronomických objektů.

Tomáš Gráf

Vizualizace nové budovy Experimentária

Hvězdárna v listopadu a prosinci 2010

Pro veřejnost se pozorování dalekohledem na hvězdárně konají ve středy a soboty, v listopadu a prosinci od 18:00 do 20:00 hodin. Pozorování jsou tematicky zaměřena na určitou skupinu astronomických objektů podle jejich aktuální pozorovatelnosti na obloze. Chcete-li slyšet celý výklad k danému tématu, je vhodné být na hvězdárně už od začátku pozorování. Kompletní program hvězdárny lze nalézt na internetových stránkách hvězdárny a planetária: <http://planetarium.vsb.cz/pozorovani-na-hvezdarne>. Pozorování probíhají pouze za jasného počasí.

Planetárium v listopadu 2010

1. - 6. 11. Hvězdárna planetárium se připojuje k celostátní akci Akademie věd TÝDEN VĚDY A TECHNIKY (TVaT)

pondělí 1. 11.

13:00 Poetika Velkého vozu - speciální termín pro seniory

středa 3. 11.

15:00 **Astronomické hrátky pro děti** - mimořádně v rámci TVaT
16:00 Dobrodružství Uffa na Marsu - pro děti od 9 let
16:00 **Češi v Antarktidě** - projekce v kinosále v rámci TVaT
18:00 **Blízkozemní planety - přeceněné riziko?**
přednáší Mgr. Petr Scheirich, Ph. D.
Astronomický ústav AV ČR, Praha

čtvrtek 4. 11.

13:00 a 15:00 - **Hrátky s GPS** - mimořádně v rámci TVaT, nutno rezervovat

sobota 6. 11. Den otevřených oken do vesmíru

mimořádně v rámci TVaT

10:00 Na co kouká sova v noci - pro děti od 5 let
12:00 Cestovatel Uff a hvězdná monstra - pro děti od 9 let
14:00 Čelenka princezny Ariadny - pro děti od 9 let
16:00 Fajny pořad o městě a hvězdách
18:00 **Hudba pod hvězdami: Hudební inspirace historií**
uvádí Mgr. Kateřina Šmídová

středa 10. 11.

16:00 Na co kouká sova v noci - pro děti od 5 let
18:00 **Astronomické repetitorium: Astronomie na chatě: robotizované pozorování proměnných hvězd**
přednáší Bc. Luboš Brát
ALTAN Observatory, Pec pod Sněžkou

sobota 13. 11.

14:00 Pojd'te s námi za hvězdami - pro děti od 7 let
16:00 600 milionů let!!!
18:00 **VIRTUÁLNÍ VESMÍR: Live** - stereoskopická projekce 3D

středa 17. 11.

14:00 Martin a hvězda, Měsíc u krejčího - pro děti od 5 let
16:00 Honza a Lucka poznávají Zemi a Měsíc - pro děti od 9 let
18:00 Zlaté dědictví

sobota 20. 11.

14:00 Cestovatel Uff a hvězdná monstra - pro děti od 9 let
16:00 Skrytá krása vesmíru
18:00 **Veleobři hudebního nebe: Jamie Cullum - Sinatra v teniskách**
moderují Kateřina Huberová a Mgr. Monika Horsáková

středa 24. 11.

16:00 Čtyři dcery krále Slunce - pro děti od 7 let
18:00 Doteky světla

sobota 27. 11.

14:00 Na co kouká sova v noci - pro děti od 5 let
16:00 Fajny pořad o městě a hvězdách
18:00 **VIRTUÁLNÍ VESMÍR: Live** - stereoskopická projekce 3D

Planetárium v prosinci 2010

středa 1. 12.

16:00 Čelenka princezny Ariadny - pro děti od 9 let
18:00 **Vesmír mého mládí** - literární večer pod hvězdami ve spolupráci se studenty Janáčkovy konzervatoře a gymnázia v Ostravě

sobota 4. 12.

14:00 Na co kouká sova v noci - pro děti od 5 let
16:00 Vánoce a komety
18:00 **Jazz pod hvězdami** - uvádí Vlastík Šmída

pondělí 6. 12.

13:00 Vánoce a komety - speciální termín pro seniory

středa 8. 12.

16:00 Honza a Lucka poznávají Zemi a Měsíc - pro děti od 9 let
18:00 **Astronomické repetitorium: Slunce a Kanárské ostrovy**
přednáší RNDr. Michal Sobotka DSc.
Astronomický ústav AV ČR, Praha

sobota 11. 12.

14:00 Pojd'te s námi za hvězdami - pro děti od 7 let
16:00 Vánoce a komety
18:00 **VIRTUÁLNÍ VESMÍR: Live** - stereoskopická projekce 3D

středa 15. 12.

16:00 Cestovatel Uff a hvězdná monstra - pro děti od 9 let
18:00 Vánoce a komety

sobota 18. 12.

14:00 Dobrodružství Uffa na Marsu - pro děti od 9 let
16:00 Vánoce a komety
18:00 **Veleobři hudebního nebe: Massive Attack**
moderují Kateřina Huberová a Mgr. Monika Horsáková

středa 22. 12.

16:00 Martin a hvězda, Měsíc u krejčího - pro děti od 5 let
18:00 Vánoce a komety

středa 29. 12.

14:00 Na co kouká sova v noci - pro děti od 5 let
16:00 Cestovatel Uff a hvězdná monstra - pro děti od 9 let
18:00 **VIRTUÁLNÍ VESMÍR: Live** - stereoskopická projekce 3D

Změna programu vyhrazena.

Příběh planety Země

Návštěvníci našich pořadů v planetáriu vědí, že pořad 600 milionů let!!! je stručnou a výstižnou geologickou historií území našeho regionu. Místem, kde je nyní možné porovnat, jak se snoubí přírodní historie našeho regionu s historickým vývojem celé naší planety se od 12. října stal pavilon C ostravského výstaviště Černá louka.

Zde byla umístěna část unikátní výstavy, kterou bylo možné navštívit do začátku července v Národním muzeu v Praze. Ostrava se tak stala druhým městem České republiky, v němž je možné zažít „Příběh planety Země“.

Návštěvníci zde prožijí cestu do středu Země i do nitra sopky, chůzi po žhavé lávě a zjistí, jak se země chvěje při zemětřesení. Dokonce si mohou ověřit sílu vlastního „zemětřesení“. Sbírkové exponáty jsou zde zapůjčeny také z Geologického pavilonu prof. F. Pošepného a ze Slezského zemského muzea v Opavě. Atraktivitu výstavy zvyšuje model močálu s třetihorním savcem rodu Schizotherium. Zvláště pro děti je zajímavá i doprovodná počítačová hra na dotykových obrazovkách. Mohou si mezi sebou zasoutěžit ve svých znalostech o přírodní historii naší planety.

Převoz a instalaci výstavy z Národního muzea v Praze do Ostravy zajistila Vysoká škola báňská - Technická univerzita, podpořila ji města Ostrava a Opava i průmyslové podniky regionu. Výstava je první z řady popularizačních akcí Světa

